

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

III Всеукраїнська науково-практична конференція,
присвячена 100-річчю заснування
Полтавського державного аграрного університету
(8 грудня 2020 р.)

м. Полтава 2020

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»:
матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції*

УДК 33: 167.1
А 43

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 23.11.2020 р.).

Редакційна колегія:

– **Аранчій В. І.**, кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

– **Дорогань-Писаренко Л. О.**, кандидат економічних наук, професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень;

– **Плаксієнко В. Я.**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю;

– **Зоря О. П.**, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

– **Єгорова О. В.**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень.

Актуальні питання сучасної економічної науки: зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченій 100-річчю заснування Полтавського державного аграрного університету (8 грудня 2020 р., Полтава). Полтава: ПДАУ, 2020. 407 с.

До збірника матеріалів III науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» ввійшли результати міждисциплінарних теоретичних та прикладних досліджень актуальних проблем вітчизняної економіки.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»:
матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції*

можливості користування за певну плату тимчасово вільними коштами, а також отримання інвестиційного доходу, а й для держави, яка має змогу таким чином залучити кошти для фінансування дефіциту держбюджету.

Отже, роль та призначення фінансового ринку полягає у забезпеченні механізму руху фінансових ресурсів, ефективного функціонування економіки, розвитку окремих її галузей, мінімізації негативних наслідків економічних криз, забезпечення безперебійного функціонування економіки та виробництва, забезпечення економічного зростання та умов розвитку нових інноваційних галузей та інші ключові аспекти. Все це свідчить про те, що фінансовий ринок відіграє неабияку роль в ринковій економіці у наш час, а тому наш уряд має забезпечити ефективний його розвиток задля ефективного розвитку держави в цілому, особливо в кризові часи.

Список використаних джерел

1. Шкварчук Л. О. Фінансовий ринок : навчальний посібник. Київ : Знання, 2013. 382 с.
2. Національний Банк України : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.
3. Теорія фінансів: підручник / за ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 576 с.
4. Фінанси : підручник / за ред. І.О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.

СТАТИСТИЧНЕ ВИВЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ

Шамраєнко В. Ю.

здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»

Литвин Д. Р.

здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»

Полтавський державний аграрний університет

Науковий керівник: Кононенко Ж.А., к.е.н., доцент

Динамічність та складність сучасних економічних взаємовідносин потребують від банків впровадження ефективних та гнучких ринкових умов систем управління банком, які б забезпечували можливість оперативного реагування на зміни в економічному середовищі та враховували існуючі структурні особливості. Для забезпечення фінансової стійкості банку в сучасних умовах, для ефективного управління керівництву банку потрібно оцінити його реальний фінансовий стан.

Фінансова стійкість комерційного банку – це якісна характеристика його фінансового стану, який відзначається збалансованістю, достатністю та оптимальним співвідношенням фінансових ресурсів і активів за умов

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»:
матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції*

підтримання на достатньому рівні платоспроможності та ліквідності, зростання прибутку а також мінімізації ризиків, та який здатний витримати непередбачені втрати і зберегти стан ефективного функціонування [1].

Стійкий фінансовий стан забезпечує спроможність комерційного банку ефективно працювати, досягати передбачених цілей, даючи відсіч різноманітним ризикам у процесі діяльності на ринку фінансових послуг, а також зберігати та поновлювати життєздатність у разі несподіваного її порушення. Механізм управління фінансовою стійкістю комерційного банку має такі складові:

- об'єкт управління (рівень капіталізації; якість активів; якість зобов'язань; рівень прибутковості; рівень ліквідності й платоспроможності; якість управління капіталом, активами, зобов'язаннями, ліквідністю, платоспроможністю та прибутковістю; рівень чутливості банку до ризиків і якість управління ними);
- суб'єкти управління;
- зовнішні та внутрішні фактори;
- банківські ризики;
- інструменти управління (зобов'язання, прибуток, капітал, активи, платоспроможність та ліквідність);
- методи управління (планування, аналіз, контроль, самостійна оцінка, внутрішнє регулювання).

У процесі статистичного вивчення фінансової стійкості банку значна увага приділяється питанням прибутковості, ліквідності та капіталу [2].

Для досягнення реальної характеристики фінансової стійкості банків слід поєднувати два напрями оцінки:

1) на макроекономічному рівні – зовнішня оцінка фінансової стійкості банківського сектору Національного Банку України на основі розробленої цілісної системи оцінки та контролю за дотриманням встановлених економічних нормативів;

2) на рівні окремого банку – самооцінка на основі застосування внутрішньої системи оцінки фінансової стійкості, що містила б комплекс таких показників, які сповна відображали б усі аспекти та специфіку діяльності банку [4].

Для розрахунку показника фінансової стійкості банківської системи можна використовувати формулу:

$$L_{fs} = \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n \frac{K_i}{X_i}}$$

де L_{fs} – інтегральний показник фінансової стійкості банку;

K_i – значення i -го коефіцієнта для розрахунку;

X_i – динамічне середнє значення i -го коефіцієнта для розрахунку;

n – кількість коефіцієнтів для розрахунку.

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»:
матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції*

Наведені нижче коефіцієнти є найбільш показовими і найчастіше використовуються для визначення ключових складових фінансової стійкості, таких як: достатність капіталу, ліквідність, рентабельність і структура балансу, включаючи якість активів і пасивів [3].

Припустимо, що визначення фінансової стійкості за фактами виконання чи невиконання банком нормативних показників не дає реальної оцінки, саме тому вагомішими стають загальновизнані у світі індикатори, які комплексно характеризують динаміку розвитку фінансової установи з позицій стійкості. У сучасній банківській практиці на сьогодні не розроблено єдиного показника, який використовувався би для оцінки фінансової стійкості банку. Частіше застосовують групи коефіцієнтів та індексів, які, на думку вчених, найбільш повно відображають ризики, притаманні окремим банкам та банківській системі загалом.

Індикатори оцінки фінансової стійкості банківської системи доцільно представити дворівневою системою показників:

I рівень – індикатори, що характеризують зовнішнє середовище функціонування банківської системи (тобто показники, що характеризують зв'язок банківської системи з макроекономічним середовищем держави та вплив монетарних інструментів на фінансову стійкість банківської системи);

II рівень – індикатори, що характеризує внутрішній стан банківської системи [5].

Вважаємо, що оцінка індикаторів I рівня базується на показниках, які характеризують вплив банківської системи на економічне зростання в державі та навпаки вплив останніх на фінансову стійкість банківської системи України. А показники II рівня характеризують фінансову стійкість банківської системи з точки зору ефективності застосування монетарних інструментів центральним банком.

Аналізуючи вищесказане, можна зробити висновок, що в умовах потужного розвитку сучасної економіки поняттю стійкості банку повинно приділятися чи не найбільше уваги, оскільки саме стійкість є гарантією розвитку банківських установ. У зв'язку з розвитком ринкових відносин в Україні, необхідністю підвищення конкурентоспроможності банківської системи і її ролі в економіці країни проблема оцінки фінансової стійкості банків набуває особливо важливого значення. Під фінансовою стійкістю банку слід розуміти якісну інтегральну характеристику спроможності установи ефективно виконувати свої функції та забезпечувати цілеспрямований розвиток шляхом трансформації ресурсів та мінімізації ризиків витримуючи вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища. Дослідження змісту фінансової стійкості банку дозволяє визначити критерії та методологію їх оцінки.

Список використаних джерел

1. Васькович І. М. Деякі аспекти фінансової стійкості комерційного банку. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2004. № 2. С. 40-43.

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»:
матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції*

2. Вольська С. П. Комплексна оцінка фінансової стійкості банку: зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф. [«Економіка підприємництва: теорія і практика»], 21 жовт. 2010 р. ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Київ: КНЕУ, 2010. С. 54-56.

3. Головка О. Г. Окремі підходи до розкриття сутності фінансової стабільності банків. *Вісник університету банківської справи Національного банку України*. 2011. № 1(10). С. 214-218.

4. Коваленко В. В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика [Текст]: монографія. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. 228 с.

5. Крухмаль О. В. Оцінка фінансової стійкості як динамічної характеристики банку. *Вісник Української академії банківської справи*. 2007. № 1(22). С. 75-78.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГУ В УКРАЇНІ

Шевчук Б. М.

здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»

Волинський національний університет ім. Лесі Українки

Науковий керівник: Теслюк С. А., к.е.н., старший викладач

На даному етапі розвитку банківського сектору України неможливо уявити функціонування банків без використання сучасних інформаційних технологій. Однією з таких є послуга Інтернет-банкінгу.

У розвинутих країнах кількість банківських операцій в мережі Інтернет складає більше третини загального обсягу послуг. В той час як в Україні цю сферу почали активно використовувати не так давно. Проблемам Інтернет-банкінгу приділяли свою увагу такі вчені: М. Пуховкіна, А. Мороз, О. Дзюблюк, М. Савлук, Н. Вареник, Ю. П'ятак, С. Данцев та багато інших.

На даному етапі розвитку використання Інтернет-банкінгу в Україні спостерігається зростання операцій та розширення переліку послуг, які реалізується за допомогою цієї системи. Проте перспектива подальшого зростання та його специфіка все ще залишається недостатньо дослідженою.

Інтернет-банкінг допомагає задовільнити потреби споживачів дистанційно. Тобто для того, щоб сплатити комунальні послуги, поповнити мобільний рахунок, купити квитки та ще багато інших послуг, клієнтам банку не потрібно стояти у довгих чергах. Ще однією перевагою є те, що виконати певну операцію можна в будь-який момент. Це дуже зручно для тих людей в яких повний робочий день, і які не мають змоги прийти у відділення банку. Також однією з корисних послуг Інтернет-банкінгу є регулярне списання з рахунків.